

بنی امیه

بنی امیه، شاخه‌ای مشهور از [قریش](#) و یکی از دو [تیره](#) بنام [بنی عبد مناف](#) است.

فهرست مندرجات

- ۱ - نسب بنی امیه
- ۲ - از تبار امیه اکبر
- ۳ - دو گروه فرزندان امیه
 - ۳.۱ - اعیاص
 - ۳.۲ - عنایس
- ۴ - دیگر قبایل بن امیه
- ۵ - فهرست منابع
- ۶ - پانویس
- ۷ - منبع

نسب بنی امیه

نسب آنان به [امیه بن عبد شمس](#) بن عبد مناف بن قصی می‌رسد و با [بنی هاشم](#) در [جد سوم پیامبر](#) [صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم](#)؛ [عبد مناف](#) مشترک‌اند.

[۱] المعارف، ص ۷۲-۷۴.

[۲] النسب، ص ۱۹۸-۱۹۹.

[عبد شمس برادر](#) هاشم فرزندی به نامهای امیه اصغر، نوفل، عبد امیه، حبیب، ربیع، عبد العزی، عبدالله و امیه اکبر داشت. [نسل](#) عبد شمس به [عشیره شہرت](#) دارند.

[۳] لسان العرب، ج ۳، ص ۵، «ح».

[۴] القاموس المحيط، ج ۱، ص ۸۹.

از تبار امیه اکبر

از میان فرزندان وی نوفل، عبد امیه، و امیه اصغر به نام مادرشان [عبله دختر](#) عیب به «عبلات»

[۵] الانساب، ج ۴، ص ۱۴۴.

[۶] النسب، ص ۱۹۸-۱۹۹.

[۷] جمهرة النسب، ص ۳۷.

شناخته می‌شوند و بنی امیه معروف، از [تبار](#) امیه اکبرند.

[۸] جمهرة انساب العرب، ص ۷۸.

[۹] النسب، ص ۱۹۸-۱۹۹.

به نظر می‌رسد که فرزندان امیه اکبر به مرور جمعیت قابل توجهی به خود اختصاص داده، از بنی عبد شمس جدا شده و به بنی امیه شهرت یافته باشند. البته فرزندان ربیعه بن عبد شمس نیز از موقعیت برجسته‌ای برخوردار بودند؛ اما همچنان [عشیره](#) باقی ماندند و شاخه‌ای جداگانه تاسیس نکردند.

[۱۰] لسان العرب، ج ۳، ص ۵.

[۱۱] القاموس المحيط، ج ۱، ص ۸۹.

عتبه و شیبه فرزندان ربیعه، فرزندان عتبه از جمله [هند](#) (همسر [ابوسفیان](#)) و برادرانش ولید و ابوحنیفه از افراد مشهور نسل ربیعه بن عبد شمس بودند.

[۱۲] النسب، ص ۲۰۱-۲۰۲.

دو گروه فرزندان امیه

فرزندان امیه نیز که این مقاله به آنان می‌پردازد به دو گروه «اعیاص» و «عنابس» تقسیم شدند.

← اعیاص

عاص (عاصی)؛ ابوالعاص (ابوالعاصی)؛ عیص (عیسی) و ابوالعیص از این رو که در نامشان شباهت وجود دارد به اعیاص شهرت یافتند. **مروان بن حکم** و فرزندانش **آل مروان** که از سال ۶۴ تا ۱۳۲ هجری به حکومت پرداختند از اعیاص بودند.

[۱۳] [النسب، ص ۱۹۹.](#)

[۱۴] [تاج العروس، ج ۴، ص ۱۹۵.](#)

[۱۵] [«عملی»، ص ۴۱۱، «عیص».](#)

بنا به نقل این قتیبه، از اعیاص تنها عیص بود که از خود نسلی بر جای گذاشت؛

[۱۶] [المعارف ص ۷۴.](#)

اما این حزم غویص را نیز از اعیاص دانسته، وی را بی نسل می‌داند.

[۱۷] [جمهرة انساب العرب، ص ۷۸.](#)

← عنابس

عنابس دسته دیگری از فرزندان امیه بودند که به جهت مقاومت در نبرد عکاظ به **عُنْبَسَه (شیر)** **تشبیه** و مشهور شدند.

[۱۸] [تاریخ المدینه، ج ۱، ص ۲۳۲.](#)

[۱۹] [العقد الفرید، ج ۳، ص ۳۱۶.](#)

[۲۰] [الکامل، ج ۱، ص ۵۹۴.](#)

حرب (**بدر** ابو سفیان مشهور)؛ ابوحرب، سفیان، ابوسفیان (غیر معروف)؛

[۲۱] [المنوق، ص ۱۴۰.](#)

[۲۲] [جمهرة النسب، ص ۳۸.](#)

[۲۳] [عقد الفرید ج ۳، ص ۳۱۶.](#)

[۲۴] [معجم قبائل العرب، ج ۱، ص ۴۲.](#)

[۲۵] [معجم قبائل العرب، ج ۱، ص ۴۳.](#)

عمرو و ابو عمرو

[۲۶] [النسب، ص ۱۹۹.](#)

[۲۷] [جمهرة انساب العرب، ص ۷۸.](#)

[۲۸] [تاج العروس، ج ۸، ص ۳۷۸، «عموس».](#)

از عنابس هستند. برخی عنبسه را نیز از عنابس دانسته‌اند؛ اما برخی دیگر وی را همان ابوسفیان می‌دانند.

[۲۹] [جمهرة النسب، ص ۳۸.](#)

[۳۰] [المنوق، ص ۱۴۰.](#)

از میان عنابس تنها نسل حرب ادامه پیدا کرد.

[۳۱] [جمهرة النسب، ص ۳۸.](#)

[۳۲] [المنوق، ص ۱۴۰.](#)

معاویة بن ابی سفیان و جانشینانش (**یزید** و **معاویة بن یزید**) که از **سال ۴۱ تا ۶۴** هجری بر **جهان** اسلام حکومت کردند از عنابس و به «آل ابی سفیان» مشهورند.

[۳۳] [الطبقات، ج ۵، ص ۳۹.](#)

[۳۴] [الاخبار الطوال، ص ۲۴۳.](#)

عنابس به تدریج پس از اسلام به بطون و زیر مجموعه‌هایی تقسیم شدند. بنو ابلان بن عثمان، بنو حیدر بن ولید، بنو **خالد بن یزید** از آن جمله‌اند.

[۳۵] [معجم قبائل العرب، ج ۱، ص ۱.](#)

[۳۶] [معجم قبائل العرب، ج ۱، ص ۳۲۲.](#)

[۳۷] [معجم قبائل العرب، ج ۱، ص ۳۲۹.](#)

[۳۸] [معجم قبائل العرب، ج ۱، ص ۸۴۳.](#)

[۳۹] [الاعلام، ج ۲، ص ۲۹۱.](#)

دیگر قبایل بن امیه

به جز اعضای اصلی بنی امیه مجموعه‌هایی نیز وجود دارند که با پیمان نامه به بنی امیه پیوسته‌اند، از جمله می‌توان به بنو جحش بن رثلب و بنو **نوفل بن عبد مناف** اشاره کرد.

[۴۰] [المغازی، ج ۱، ص ۳۰۰.](#)

[۴۱] [السیرة النبویه، ابن هشام، ج ۲، ص ۴۷۰-۴۷۱.](#)

[۴۲] [السیرة النبویه، ابن هشام، ج ۲، ص ۴۹۱.](#)

افزون بر **قریش** در میان **عرب** قحطانی نیز تیره‌ای با نام بنو امیه بن زید بن قیس از زیر مجموعه‌های اوس وجود دارد

[۴۳] [جمهرة انساب العرب، ۴۷۱.](#)

[۴۴] [معجم قبائل العرب، ج ۱، ص ۴۶.](#)

که از شهرت برخوردار نیستند و این مقاله بدانان نمی‌پردازد.

الأحد والمثاني؛ الاتقان في علوم القرآن؛ الاحتجاج؛ الأخبار الطوال؛ أخبار مكة و ما جاء فيها من الآثار؛ الإرشاد في معرفة حجج الله على العباد؛ اسباب النزول؛ الاستيعاب في معرفة الأصحاب؛ اسدالغابة في معرفة الصحابة؛ الاعلام؛ الاغانى؛ الامامة و السياسة؛ الامام على عليه السلام صوت العدالة الانسانية؛ الانسب؛ انساب الاشراف؛ بحار الانوار؛ البدء و التاريخ؛ البداية و النهاية؛ البرهان في تفسير القرآن؛ پرتو اسلام؛ تاويل الآيات الباهرات؛ تاويل الآيات الظاهرة في فضائل العترة الطاهرة؛ تاج العروس من جواهر القاموس؛ تاريخ ابن خلدون؛ تاريخ الامم و الملوك، طبري؛ تاريخ خليفة بن خياط؛ تاريخ صدر اسلام؛ تاريخ العرب؛ تاريخ كمبريج؛ تاريخ مختصر الدول؛ تاريخ مدينة دمشق؛ تاريخ المدينة المنورة؛ تاريخ يعقوبى؛ تجارب الامم؛ تجارب السلف در تاريخ؛ التفسير الحديث؛ تفسير الصافي؛ تفسير العياشي؛ تفسير القرآن العظيم؛ ابن كثير؛ تفسير القمى؛ التفسير الكبير؛ تفسير كنز الدقائق و بحر الغرائب؛ تفسير مبهمات القرآن؛ التفسير و المفسرون في ثوبه القشيب؛ التكميل و الاتمام لكتب التعريف و الاعلام؛ التنبيه و الاشراف؛ جامع البيان عن تاويل آى القرآن؛ الجامع لاحكام القرآن، قرطبي؛ الجمل و النصر لسيد العترة في حرب البصره؛ جمهرة انساب العرب؛ جمهرة النسب؛ حياة الامام الحسين عليه السلام؛ خلافت و ملوكيت؛ دائرة المعارف بستانى؛ الدر المنثور في التفسير بالمأثور؛ روح المعاني في تفسير القرآن العظيم؛ روض الجنان و روح الجنان؛ سبل الهدى و الرشاد؛ السيرة النبوية، ابن هشام؛ شذرات الذهب في اخبار من ذهب؛ شرح الاخبار في فضائل الائمة الاطهار عليهم السلام؛ شرح نهج البلاغه، ابن ابى الحديد؛ شواهد التنزيل؛ الصحاح تاج اللغة و صحاح العربية؛ ضحى الاسلام؛ الطبقات الكبرى؛ العقد الفريد؛ علوم قرآنى؛ على و فرزندان؛ عيون الاثر في فنون المغازى و الشمائل و السير؛ الغارات؛ الغدير في الكتب و السنة و الادب؛ فتوح البلدان؛ القاموس المحيط؛ قرآن در اسلام از ديگناه تشيع؛ الكافي؛ الكامل في التاريخ؛ كتب التفتن؛ كتب النسب؛ الكشاف؛ كنز العمال في سنن الاقوال و الافعال؛ لباب النقول في اسباب النزول؛ لسان العرب؛ مجمع البيان في تفسير القرآن؛ المحبر؛ مروج الذهب و معادن الجوهر؛ المستدرک على الصحيحين؛ مسند ابى يعلى الموصلى؛ مشاهير علماء الامصار؛ المعارف؛ معالم التنزيل في التفسير و التاويل، بغوى؛ معجم رجال الحديث؛ المعجم الصغير؛ معجم قبائل العرب؛ المغازى؛ المفصل في تاريخ العرب قبل الاسلام؛ مقمة ابن خلدون؛ مكاتيب الرسول صلى الله عليه وآله وسلم؛ مناقب آل ابى طالب؛ المنتظم في تاريخ الملوك و الامم؛ المنق في اخبار قریش؛ موسوعة دول العالم؛ الميزان في تفسير القرآن؛ النزاع و التخاصم بين بنى اميه و بنى هاشم؛ النصائح الكافية لمن يتولى معاويه؛ نهاية الارب في فنون الادب؛ نهج البلاغه؛ بناييع الموده.

۱. [↑](#) المعارف، ص ۷۲-۷۴.
۲. [↑](#) النسب، ص ۱۹۸-۱۹۹.
۳. [↑](#) لسان العرب، ج ۳، ص ۵، «ح».
۴. [↑](#) القاموس المحيط، ج ۱، ص ۸۹.
۵. [↑](#) الانسب، ج ۴، ص ۱۴۴.
۶. [↑](#) النسب، ص ۱۹۸-۱۹۹.
۷. [↑](#) جمهرة النسب، ص ۳۷.
۸. [↑](#) جمهرة انساب العرب، ص ۷۸.
۹. [↑](#) النسب، ص ۱۹۸-۱۹۹.
۱۰. [↑](#) لسان العرب، ج ۳، ص ۵.
۱۱. [↑](#) القاموس المحيط، ج ۱، ص ۸۹.
۱۲. [↑](#) النسب، ص ۲۰۱-۲۰۲.
۱۳. [↑](#) النسب، ص ۱۹۹.
۱۴. [↑](#) تاج العروس، ج ۴، ص ۱۹۵.
۱۵. [↑](#) «عالم»، ص ۴۱۱، «عيسى».
۱۶. [↑](#) المعارف ص ۷۴.
۱۷. [↑](#) جمهرة انساب العرب، ص ۷۸.
۱۸. [↑](#) تاريخ المدينة، ج ۱، ص ۲۳۲.
۱۹. [↑](#) العقد الفريد، ج ۳، ص ۳۱۶.
۲۰. [↑](#) الكلل، ج ۱، ص ۵۹۴.
۲۱. [↑](#) المنق، ص ۱۴۰.
۲۲. [↑](#) جمهرة النسب، ص ۳۸.
۲۳. [↑](#) عقد الفريد ج ۳، ص ۳۱۶.
۲۴. [↑](#) معجم قبائل العرب، ج ۱، ص ۴۲.
۲۵. [↑](#) معجم قبائل العرب، ج ۱، ص ۴۳.
۲۶. [↑](#) النسب، ص ۱۹۹.
۲۷. [↑](#) جمهرة انساب العرب، ص ۷۸.
۲۸. [↑](#) تاج العروس، ج ۸، ص ۳۷۸، «عموس».
۲۹. [↑](#) جمهرة النسب، ص ۳۸.
۳۰. [↑](#) المنق، ص ۱۴۰.
۳۱. [↑](#) جمهرة النسب، ص ۳۸.
۳۲. [↑](#) المنق، ص ۱۴۰.
۳۳. [↑](#) الطبقات، ج ۵، ص ۳۹.
۳۴. [↑](#) الاخبار الطوال، ص ۲۴۳.
۳۵. [↑](#) معجم قبائل العرب، ج ۱، ص ۱.
۳۶. [↑](#) معجم قبائل العرب، ج ۱، ص ۳۲۲.
۳۷. [↑](#) معجم قبائل العرب، ج ۱، ص ۳۲۹.

۳۹. [↑ معجم قبائل العرب](#)، ج ۱، ص ۸۴۳.

۴۰. [↑ المغازی](#)، ج ۱، ص ۳۰.

۴۱. [↑ السیرة النبویه](#)، ابن هشام، ج ۲، ص ۴۷۰-۴۷۱.

۴۲. [↑ السیرة النبویه](#)، ابن هشام، ج ۲، ص ۴۹۱.

۴۳. [↑ جمهرة انساب العرب](#)، ۴۷۱.

۴۴. [↑ معجم قبائل العرب](#)، ج ۱، ص ۴۶.

منبع

[دائرة المعارف قرآن کریم بر گرفته از مقاله «بنی امیه».](#)

رده‌های این صفحه: [بنی امیه](#) | [تاریخ اسلام](#) | [تاریخ حکومت های اسلامی](#) | [تاریخ عربستان سعودی](#) | [قبائل عرب](#) | [نسب شناسی](#)